

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (seitsmes koda)

22. veebruar 2024*

Eelotsusetaotlus – Toiduohutus – Loomset päritolu toidu hügieeni erieeskirjad – Määrus (EÜ) nr 853/2004 – Artikli 3 lõige 2 – Aine, mille eesmärk on loomset päritolu toodete pinnasaaste eemaldamine – Mõiste – Patogeense bakteri *Listeria monocytogenes*'ega saastumine – Aine, mille eesmärk on loomset päritolu toodete pinnasaaste ärahoidmine ja mida kasutatakse väljaspool tapamaja tootmisprotsessi viimastes etappides – Turuleviimine – Euroopa Komisjoni eelnev heakskiit

Kohtuasjas C-745/22,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Symvoulio tis Epikrateiase (Kreeka kõrgeima halduskohtuna tegutsev riiginõukogu) 8. novembri 2022. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 2. detsembril 2022, menetluses

Micreos Food Safety BV

versus

Eniaios Foreas Elenchou Trofimon (EFET),

EUROOPA KOHUS (seitsmes koda),

koosseisus: koja president F. Biltgen, kohtunikud N. Wahl ja M. L. Arastey Sahún (ettekandja),

kohtujurist: T. Čapeta,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- Micreos Food Safety BV, esindaja: advokaat S. Pappas,
- Eniaios Foreas Elenchou Trofimon (EFET), esindaja: *dikigoros* E. Strataki,
- Kreeka valitsus, esindajad: E. Leftheriotou ja A.-E. Vasilopoulou,
- Euroopa Komisjon, esindajad: M. Konstantinidis, B. Rechená ja M. Zerwes,

* Kohtumenetluse keel: kreeka.

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

on teinud järgmise

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus käsitleb seda, kuidas tõlgendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määruse (EÜ) nr 853/2004, millega sätestatakse loomset päritolu toidu hügieeni erireeglid (ELT 2004, L 139, lk 55; ELT eriväljaanne 03/45, lk 14), muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta määrusega (EL) 2019/1243 (ELT 2019, L 198, lk 241) (edaspidi „määrus nr 853/2004“), artikli 3 lõiget 2 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. detsembri 2008. aasta määruse (EÜ) nr 1333/2008 toidu lisaainete kohta (ELT 2008, L 354, lk 16) artikli 3 lõike 2 punkte a ja b.
- 2 Taotlus on esitatud Madalmaades asuva äriühingu Microos Food Safety BV ja Eniaios Foreas Elenchou Trofimoni (EFET) (ainus toiduohutuse järelevalve asutus, Kreeka) vahelises kohtuvaidluses selle üle, et viimane keeldus lubamast viia Kreeka turule toodet Listex™ P100, mille eesmärk on pihustamise teel kasutades vältida patogeense bakter*i Listeria monocytogenes*'e esinemist tarbimiseks mõeldud loomset päritolu toidus, nagu kala-, piima- ja lihatooted.

Õiguslik raamistik

Määrus (EÜ) nr 178/2002

- 3 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 28. jaanuari 2002. aasta määruse (EÜ) nr 178/2002, millega sätestatakse toidualaste õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused (EÜT 2002, L 31, lk 1; ELT eriväljaanne 15/06, lk 463), artikli 3 punktides 3 ja 14 on märgitud:

„Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

[...]

- 3) *toidukäitleja* – füüsiline või juriidiline isik, kelle ülesandeks on tagada toidualaste õigusnormide nõuete täitmine tema kontrollitavas toidukäitlemisettevõttes;

[...]

- 14) *oht* – toidu või sööda bioloogiline, keemiline või füüsikaline mõjur või seisund, mis võib avaldada kahjulikku mõju tervisele“.

Määrus (EÜ) nr 852/2004

- 4 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määruse (EÜ) nr 852/2004 toiduainete hügieeni kohta (ELT 2004, L 139, lk 1; ELT eriväljaanne 13/34, lk 319; parandus ELT 2006, L 199, lk 39) artikli 2 lõike 1 punktides c ja f on ette nähtud:

„Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

[...]

c) ettevõtte – toidukäitlemisettevõtte mis tahes üksus;

[...]

f) saastumine – ohu olemasolu või sisse toomine“.

Määrus nr 853/2004

- 5 Määruse nr 853/2004 põhjendused 6, 9, 10 ja 18 on järgmised:

„(6) Soovitav on saavutada täiendav lihtsustamine seeläbi, et rakendada samu eeskirju võimaluse korral kõikide loomset päritolu toodete suhtes.

[...]

(9) Uuestisõnastamise peaesmärkideks on tagada kõrgetasemeline tarbijakaitse toiduohutuse valdkonnas, eelkõige kogu [Euroopa Ü]henduse toidukäitlejatele samade eeskirjade kehtestamise abil, ning kindlustada loomset päritolu toodete siseturu nõuetekohane toimimine, aidates seeläbi kaasa ühtse põllumajanduspoliitika eesmärkide saavutamisele.

(10) Tuleb säilitada ja, kui see on vajalik tarbijakaitse tagamiseks, muuta rangemaks üksikasjalikud hügieenieeskirjad loomset päritolu toodetele.

[...]

(18) Käesolevas määruses sätestatud struktuuri- ja hügieeninõudeid on asjakohane kohaldada igat liiki ettevõtete suhtes, sealhulgas väikeettevõtted ja liikuvtapamajad.“

- 6 Määruse artikli 1 „Reguleerimisala“ lõikes 1 on sätestatud:

„Käesolevas määruses kehtestatakse loomset päritolu toidu hügieeni erinõuded toidukäitlejatele. Käesolevad eeskirjad on täienduseks määruses (EÜ) nr 852/2004 sätestatud. Neid kohaldatakse loomset päritolu töötlemata ja töödeldud toodetele.“

- 7 Määruse nr 853/2004 artiklis 2 „Mõisted“ on sätestatud:

„Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

1. määruses (EÜ) nr 178/2002 sätestatud mõisted;

2. määruses (EÜ) nr 852/2004 sätestatud mõisted;

[...]“.

8 Määruse nr 853/2004 artikli 3 „Üldkohustused“ lõikes 2 on ette nähtud:

„Toidukäitlejad ei kasuta loomset päritolu toodete pinnalt pinnasaaste eemaldamiseks mingit muud ainet peale joogivee või kui määrusega (EÜ) nr 852/2004 või käesoleva määrusega seda lubatakse, siis puhta vee, välja arvatud juhul, kui aine kasutamise on heaks kiitnud [Euroopa] komisjon. Sel eesmärgil on komisjonil õigus võtta kooskõlas artikliga 11a vastu delegeeritud õigusakte, täiendades käesolevat määrust. [...]“

9 Määruse nr 853/2004 I lisa punktis 8.1 on täpsustatud:

„Loomsed tooted:

- loomset päritolu toit, sealhulgas mesi ja veri;
 - inimtoiduks ette nähtud elusad kahepoolmelised molluskid, elusad okasnahksed, elusad mantelloomad ja elusad meriteod
- ja
- muud loomad, mis on ette nähtud ettevalmistamiseks eesmärgiga neid elusalt lõpptarbijale tarnida.“

Määrus nr 1333/2008

10 Määruse nr 1333/2008 artikli 1 esimeses lõigus on sätestatud:

„Käesoleva määrusega kehtestatakse eeskirjad toidus kasutatavate toidu lisaainete kohta, et tagada siseturu tõhus toimimine ning inimeste tervise kaitse kõrge tase ja tarbijakaitse (sealhulgas tarbija huvide kaitse) kõrge tase ja õiglane toidukaubandus, võttes vajaduse korral arvesse keskkonnakaitset.“

11 Määruse artikkel 2 on sõnastatud järgmiselt:

- „1. Käesolevat määrust kohaldatakse toidu lisaainete suhtes.
 - 2. Käesolevat määrust ei kohaldata järgmiste ainete suhtes, kui neid ei kasutata toidu lisaainetena:
 - a) abiained;
- [...]“.

12 Määruse artikli 3 lõikes 2 on sätestatud:

„Käesolevas määruses kasutatakse samuti järgmisi mõisteid:

a) „toidu lisaaine“ – aine, mida olenemata selle toiteväärtusest ei kasutata tavaliselt iseseisva toiduna või toidule iseloomuliku koostisainena ja mille tahtlik tehnoloogilisel eesmärgil lisamine toidule selle tootmisel, töötlemisel, valmistamisel, käitlemisel, pakendamisel, transpordil või ladustamisel viib või võib põhjendatud oletusel viia selleni, et lisaaine ise või tema kõrvalsaadused muutuvad otseselt või kaudselt selliste toitude koostisosaks;

[...]

b) „abiaine“ – mis tahes aine:

i) mida ei tarbita iseseisva toiduna;

ii) mida kasutatakse tahtlikult toorainete, toitude või nende koostisainete töötlemisel teatava tehnoloogilise käitlemis- või töötlemiseesmärgi saavutamiseks ja

iii) mis ise või mille derivaatide jäägid võivad tahtmatult, kuid tehniliselt vältimatult olla lõpptootes tingimusel, et need ei tekita ohtu tervisele ja neil ei ole mingit tehnoloogilist mõju lõpptootele;

[...]“.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

13 Microos Food Safety toodab faagipõhiseid tooteid, sealhulgas toodet Listex™ P100.

14 Olles alates 2007. aastast mitmel korral suhelnud komisjoniga mitteametlikult, palus Microos Food Safety 2015. aastal komisjonil kiita Listex™ P100 määruse nr 853/2004 artikli 3 lõike 2 alusel heaks saastumist eemaldava ainaena tarbimiseks mõeldud loomset päritolu toidus.

15 Tuginedes Euroopa Toiduohutusameti (EFSA) 7. juuli 2016. aasta teaduslikule arvamusele, valmistas komisjon ette määruse eelnõu, millega lubatakse Listex™ P100 kasutamine, ning esitas selle alalisele taime-, looma-, toidu- ja söödakomiteele. Kuna see määruse eelnõu komitees vajalikku toetust aga ei leidnud, teavitas komisjon Microos Food Safetyt 2017. aasta oktoobris mitteametlikult ja 19. veebruari 2018. aasta kirjas ametlikult oma kavatsusest heakskiitmismenetlust vajaliku poliitilise toetuse puudumisel mitte jätkata.

16 Microos Food Safety väitis 26. veebruari 2018. aasta kirjas komisjonile, et Listex™ P100 ei ole „saastumist eemaldav aine“ määruse nr 853/2004 tähenduses, vaid „abiaine“ määruse nr 1333/2008 artikli 3 lõike 2 punkti b tähenduses, ning et seetõttu ei kuulu see määruse nr 853/2004 kohaldamisalasse.

17 Komisjon kordas 9. aprilli 2018. aasta kirjas oma otsust Listex™ P100 heakskiitmise menetlust mitte jätkata.

18 Microos Food Safety palus 15. oktoobril 2018 komisjonil seda heakskiitmise menetlust jätkata ja esitas pärast komisjoni otsust menetlust mitte jätkata Euroopa Ombudsmanile kaebuse, mis jäeti 4. märtsi 2019. aasta otsusega rahuldamata.

- 19 Microeos Food Safety palus 25. aprilli ja 9. mai 2019. aasta kirjades komisjonil uuesti analüüsida Listex™ P100 kvalifitseerimist „abiaineks, mis ei ole saastumist eemaldav aine“.
- 20 Kahes 17. juuni 2019. aasta kirjas (edaspidi „kaks 17. juuni 2019. aasta kirja“), mis saadeti vastavalt Microeos Food Safety ja Public Advice International Foundationile, kes seda äriühingut esindab, tuletas komisjon ühelt poolt meelde oma kavatsust mitte jätkata Listex™ P100 heakskiitmise menetlust määruse nr 853/2004 alusel. Teiselt poolt tõdes nimetatud institutsioon, et kuigi Listex™ P100 puhul on tegemist „abiainega“ määruse nr 1333/2008 artikli 3 lõike 2 punkti b tähenduses, kuulub see toode endiselt määruse nr 853/2004 kohaldamisalasse, sest seda kasutatakse saastumise eemaldamiseks. Peale selle ei ole Listex™ P100-le määruse nr 853/2004 artikli 3 lõike 2 alusel välja antud ühtegi luba.
- 21 Microeos Food Safety esitas 16. augustil 2019 Euroopa Liidu Üldkohtule hagi, milles palus tühistada otsused, mis sisalduvad kahes 17. juuni 2019. aasta kirjas, ning ajutiste meetmete kohaldamise taotluse, milles ta palus peatada nende otsuste täitmine, milleks on esiteks jätta rahuldamata taotlus kiita Listex™ P100 saastumist eemaldava aina määruse nr 853/2004 alusel heaks, teiseks jätta rahuldamata teise võimalusena esitatud taotlus kvalifitseerida see toode määruse nr 1333/2008 artikli 3 lõike 2 punkti b tähenduses „abiaineks“ ja kolmandaks keelata Listex™ P100 „abiainena“ Euroopa Liidus turuleviimine.
- 22 Üldkohtu president jättis 26. septembri 2019. aasta kohtumäärusega Microeos Food Safety vs. komisjon (T-568/19 R, EU:T:2019:694) Microeos Food Safety esitatud ajutiste meetmete kohaldamise taotluse rahuldamata põhjendusel, et ühest küljest ei sisalda kaks 17. juuni 2019. aasta kirja Listex™ P100 turuleviimist keelavat otsust. Teisest küljest ei ole asjaomane äriühing sugugi jätetud ilma kohtulikust kaitsest, kuna ta võib kõigepealt vaidlustada vastavad aktid liikmesriigi tasandil pädevas kohtus, et seejärel esitataks Euroopa Kohtule eelotsusetaotlus.
- 23 Komisjon edastas 8. novembril 2019 liikmesriikide veterinaarteenistuste juhtidele dokumendi, andes teada, et Listex™ P100 kuulub määruse nr 853/2004 artikli 3 lõike 2 kohaldamisalasse, kuna selle eesmärk on vähendada patogeense bakteri *Listeria monocytogenes*'e esinemist tarbimiseks mõeldud loomset päritolu toidus. Seega, vaatamata toote võimalikule kvalifitseerimisele „abiaineks“ määruse nr 1333/2008 artikli 3 lõike 2 punkti b tähenduses, vajab see toode alati heakskiitu määruse nr 853/2004 alusel. Lisaks tuletas komisjon meelde, et määruse nr 853/2004 artikli 3 lõike 2 alusel ei ole Listex™ P100-le välja antud ühtegi luba ning et liidu õigus ei jäta liikmesriikidele kaalutusruumi sellele tootele kui „abiainele“ loa andmisel.
- 24 Microeos Food Safety taotles 27. aprillil 2020 tervishoiuministrilt (Kreeka) luba lasta Listex™ P100 kui tarbimiseks mõeldud loomset päritolu toidu „abiaine“ Kreeka turule. Taotlus edastati seejärel põllumajandus- ja toiduministeeriumile (Kreeka) ning seejärel riiklikule pädevale asutusele, EFETile.
- 25 EFETi juhatuse esimees jättis 24. juuni 2020. aasta otsusega selle taotluse rahuldamata ühelt poolt seetõttu, et Kreeka õiguses puudub abiainete kohta konkreetne õiguslik raamistik, ning teiselt poolt EFSA 7. juuli 2016. aasta teaduslikus arvamuses Listex™ P100 kvalifitseerimise ja turvalisuse kohta väljendatud kahtluste tõttu.
- 26 Microeos Food Safety esitas 28. septembril 2020 eelotsusetaotluse esitanud kohtule, Symvoulio tis Epikrateiasele (Kreeka kõrgeima halduskohtuna tegutsev riiginõukogu), kaebuse 24. juuni 2020. aasta otsuse tühistamise nõudes.

- 27 Microos Food Safety põhjendab oma kaebust sellega, et esiteks puudutab määruse nr 853/2004 artikli 3 lõige 2 üksnes loomset päritolu toidus saastumise eemaldamist tapamajas, teiseks on Listex™ P100 samuti ette nähtud kasutamiseks väljaspool tapamaja tootmisprotsessi kõige viimastes etappides, see tähendab pärast toidu kuumtöötlemist, kui toiduained on juba desinfitseeritud ning tükeldamiseks ja pakendamiseks ette valmistatud, ning kolmandaks ei ole Listex™ P100 eesmärk saastumise eemaldamine, vaid saastumise ärahoidmine juhul, kui patogeense bakteri *Listeria monocytogenes*'e esinemine ületab lubatud piirmäära.
- 28 Üldkohus jättis 18. detsembri 2020. aasta kohtumäärusega Microos Food Safety vs. komisjon (T-568/19, EU:T:2020:647) vastuvõetamatusesse tõttu läbi vaatamata Microos Food Safety hagi, milles paluti tühistada kaks 17. juuni 2019. aasta kirja, kuna ühest küljest ei saa neid pidada „vaidlustatavateks aktideks“ ELTL artikli 263 tähenduses ja teisest küljest ei ole nende eesmärk tuua kaasa siduvaid õiguslikke tagajärgi, isegi kui need sisaldavad õiguslikke hinnanguid. Lisaks kordas Üldkohus, et Microos Food Safety ei jää siiski ilma kohtulikust kaitsest, kuna tal on võimalik esitada liikmesriigi kohtule kaebus riigisiseste ametiasutuste vastu võetud aktide peale, mis võimaldab viimastel seega esitada ELTL artikli 267 alusel Euroopa Kohtule eelotsuse küsimused.
- 29 EFETi juhatuse esimees teatas 7. veebruari 2022. aasta dokumendis eelotsusetaotluse esitanud kohtule, et esiteks vajab Listex™ P100 kui „saastumist eemaldav aine“ vastavalt määruse nr 853/2004 artikli 3 lõikele 2 heakskiitu, kuna selle toote eesmärk on vähendada loomset päritolu toidu saastumist patogeense bakteri *Listeria monocytogenes*'ega, teiseks ei saa seda toodet määruse nr 853/2004 artikli 3 lõike 2 kohaselt „saastumist eemaldava ainenähtena“ turule viia, kui seda toodet ei ole liidu tasandil heaks kiidetud, ning kolmandaks kuulub kõnealune toode jätkuvalt määruse nr 853/2004 kohaldamisalasse, isegi kui see kvalifitseeritakse määruse nr 1333/2008 alusel „abiaineks“. 7. veebruari 2022. aasta dokumendis on loetletud ka põhjused, miks ei ole võimalik kvalifitseerida Listex™ P100-t „abiaineks“, millel on muu kui saastumise eemaldamise eesmärk: eelkõige seetõttu, et puuduvad vajalikud tõendid ning esinevad kahtlused selle toote tõhususes ja ohutuses.
- 30 Eelotsusetaotluse esitanud kohus leiab, et Microos Food Safety kaebus tuleb jätta rahuldamata põhjusel, et ühelt poolt on liidu seadusandja eesmärk vastavalt määruse nr 853/2004 põhjendusele 9 tagada asjaomasele tarbijale kõrgetasemeline kaitse toiduohutuse valdkonnas ning teiselt poolt on selle määruse artikli 3 lõige 2 kohaldatav loomsete saaduste saastumise eemaldamisele igat liiki ettevõtetes, nagu nähtub selle määruse põhjendusest 18, seega ka väljaspool tapamajasid, olenemata tootmisprotsessi etapist. Lisaks ei ole asjakohane Microos Food Safety argument, et Listex™ P100 eesmärk on saastumise ärahoidmine, kuna selline ärahoidmine kujutab endast samuti „loomset päritolu toodete pinnalt pinnasaaste eemaldamist“ määruse nr 853/2004 artikli 3 lõike 2 tähenduses.
- 31 Neil asjaoludel otsustas Symvoulio tis Epikrateias (kõrgeima halduskohtuna tegutsev riiginõukogu) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:
- „1. Kas [määrust nr 853/2004] tuleb tõlgendada nii, et niisugune toode nagu [Microos Food Safety] Listex™ P100, millel on [EFSA] 7. juuli 2016. aasta [teaduslikus] arvamuses kirjeldatud omadused ja mida [Microos Food Safety] sõnul kasutatakse ka väljaspool tapamaja territooriumi tootmisprotsessi kõige viimastes etappides ning mille eesmärk ei ole loomset

päritolu toodete pinnasaaste eemaldamine, vaid saastumise ärahoidmine, kuulub selle määruse artikli 3 lõike 2 kohaldamisalasse (mistõttu nõuab selle toote viimine liidu turule komisjoni eelnevat luba [määruse nr 853/2004] artikli 11a tähenduses)?

Juhul kui vastus esimesele küsimusele on eitav:

2. Kas määrust nr 1333/2008 tuleb tõlgendada nii, et eespool viidatud [Microos Food Safety] toode on „toidu lisaine“ või „abiaine“ selle määruse artikli 3 lõike 2 punktide a ja b tähenduses?“

Eelotsuse küsimuste analüüs

Esimene küsimus

32. Esimese küsimusega palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas määruse nr 853/2004 artikli 3 lõiget 2 tuleb tõlgendada nii, et selle alusel peab komisjon heaks kiitma sellise toote nagu Listex™ P100 kasutamise, mille eesmärk on vältida patogeense bakteri *Listeria monocytogenes*'e esinemist tarbimiseks mõeldud loomset päritolu toidus.
33. Sellega seoses tuleb meelde tuletada, et määruse nr 853/2004 artikli 3 lõige 2 näeb ette, et toidukäitlejad ei kasuta loomset päritolu toodete pinnasaaste eemaldamiseks mingit muud ainet peale joogivee või – kui määrusega nr 852/2004 või nr 853/2004 seda lubatakse – puhta vee, välja arvatud juhul, kui aine kasutamise on heaks kiitnud komisjon.
34. Mis puudutab esimesena määruse nr 853/2004 II peatükki „Toidukäitlejate kohustused“ kuuluva artikli 3 lõikes 2 nimetatud tegevusi ja isikuid, siis tuleb tõdeda, et see artikkel viitab „toidukäitlejatele“ üldiselt.
35. Vastavalt määruse nr 853/2004 artiklile 2 kasutatakse määrustes nr 178/2002 ja nr 852/2004 sätestatud mõisteid määruses nr 853/2004. Määruse nr 178/2002 artikli 3 punktis 3 on aga „toidukäitleja“ määratletud kui „füüsiline või juriidiline isik, kelle ülesandeks on tagada toidualaste õigusnormide nõuete täitmine tema kontrollitavas toidukäitlemisettevõttes“.
36. Lisaks nähtub määruse nr 853/2004 põhjendusest 18, et selles määruses sätestatud struktuuri- ja hügieeninõudeid on asjakohane kohaldada igat liiki ettevõtete suhtes, sealhulgas väikeettevõtted ja liikuvtapamajad. Määruse nr 852/2004 artikli 2 lõike 1 punkt c täpsustab sellega seoses, et mõiste „ettevõtte“ hõlmab „toidukäitlemisettevõtte mis tahes üksust“.
37. Sellest järeldub, et määruse nr 853/2004 artikli 3 lõiget 2 ei saa tõlgendada nii, et see on kohaldatav üksnes tapamaja suhtes, kuna liidu seadusandja on mõistele „toidukäitlejad“ andnud laia määratluse.
38. Teisena kinnitab sellist tõlgendust määruse nr 853/2004 I lisa punktis 8.1 sätestatud mõiste „loomsed tooted“ sõnastus, milles on eelkõige silmas peetud väljaspool tapamaja esinevaid tooteid, nimelt „loomset päritolu toitu, sealhulgas mett ja verd“. Kõnealuse määruse artikli 3 lõike 2 kohaldamisala piiramist rümpadele kui tapamaja toodetele ei saa seega järeldada selle sätte sõnastusest. Selline piirang läheks pealegi vastuollu kõnealuse määruse põhjenduses 6 nimetatud eesmärgiga, milleks on täiendav lihtsustamine seeläbi, et rakendada samu hügieeninõudeid võimaluse korral kõikide loomset päritolu toodete suhtes.

- 39 Kolmandana, mis puudutab mõiste „saastumine“ määratlust määruse nr 853/2004 artikli 3 lõike 2 tähenduses, siis tuleb meelde tuletada, et selle sätte kohaselt on loomset päritolu toodete pinnasaaste eemaldamiseks mis tahes muu ainega peale joogivee nõutud komisjoni eelnev heakskiit.
- 40 Eelotsusetaotluse esitanud kohus kahtleb, kas on põhjendatud Micros Food Safety väide, mille kohaselt ei ole Listex™ P100 eesmärk mitte patogeense bakteri *Listeria monocytogenes*'ega saastumise eemaldamine, vaid sellise saastumise ärahoidmine ning selle vältimine, et toiduained ei ületaks kogu ladustamisaja jooksul kuni tarvitamiseni mikrobioloogilise saastumise piirmäärasid, mis on lubatud komisjoni 15. novembri 2005. aasta määrusega (EÜ) nr 2073/2005 toiduainete mikrobioloogiliste kriteeriumide kohta (ELT 2005, L 338, lk 1).
- 41 Sellega seoses on mõiste „saastumine“ määruse nr 852/2004 artikli 2 lõike 1 punktis f määratletud kui „ohu olemasolu või sisse toomine“. Mõiste „oht“ omakorda on määruse nr 178/2002 artikli 3 punktis 14 määratletud kui „toidu või sööda bioloogiline, keemiline või füüsikaline mõjur või seisund, mis võib avaldada kahjulikku mõju tervisele“.
- 42 Sellest järeldub, et liidu seadusandja soovis ilmselgelt edendada kõrgetasemelist toiduohutust, kui ta otsustas mõiste „saastumine“ laia määratluse kasuks ka määruse nr 853/2004 artikli 3 lõikes 2 (vt selle kohta 12. septembri 2019. aasta kohtuotsus A jt, C-347/17, EU:C:2019:720, punkt 40).
- 43 Euroopa Kohtule esitatud toimikust nähtub, et ühelt poolt on patogeenne bakter *Listeria monocytogenes* looduses üldlevinud ja teiselt poolt vajab Listex™ P100 selle bakteri olemasolu, et avalduks vastava aine saastumist eemaldav mõju. Seega näib, et Micros Food Safety viidatud saavutatav eesmärk, mis seisneb nimetatud bakteri leviku ärahoidmises tasemel, mis ületab määruse nr 2073/2005 alusel lubatud taset, kujutab endast käesoleval juhul saastumise eemaldamist. Nimelt ei saa eelmises punktis osutatud mõiste „saastumine“ laiast määratlusest järeldada, et sama bakteri esinemise võimalik kahjulik mõju sõltub sellest, kas määruses nr 2073/2005 lubatud bakteri esinemise tase on ületatud või mitte.
- 44 Nagu komisjon oma kirjalikes märkustes tõdeb, hõlmab mõiste „saastumine“ määruse nr 853/2004 artikli 3 lõike 2 tähenduses patogeense bakteri *Listeria monocytogenes*'ega seotud ohu sissetoomise riski loomset päritolu toidu tootmise, töötlemise ja pakendamise mis tahes etapis, sest kõnealuse määruse artikli 3 lõikega 2 ei ole kindlaks määratud ega piiritletud, millal selline saastumine tuleb eemaldada.
- 45 Sellist tõlgendust kinnitab määrusega nr 853/2004 taotletav eesmärk, milleks määruse põhjenduse 9 kohaselt on tagada asjaomasele tarbijale kõrgetasemeline toiduohutus. Lisaks tuleneb määruse põhjendusest 10 selgesti, et liidu seadusandja peab tarbijate tervist oma prioriteediks, kuivõrd seal on mainitud, et „[t]uleb säilitada ja, kui see on vajalik tarbijakaitse tagamiseks, muuta rangemaks üksikasjalikud hügieenieeskirjad loomset päritolu toodetele“ (vt selle kohta 12. septembri 2019. aasta kohtuotsus A jt, C-347/17, EU:C:2019:720, punkt 43).
- 46 Seega nõuavad nii määruse nr 853/2004 üldine ülesehitus kui ka eesmärk, et võetaks arvesse kõiki saastumise allikaid (12. septembri 2019. aasta kohtuotsus A jt, C-347/17, EU:C:2019:720, punkt 44), kusjuures selline tõlgendus näitab, et liidu seadusandja otsustas eelistada selliste hügieeni erieeskirjade rakendamist, mille eesmärk on vältida pindade saastumist, mitte aga hilisemat saastumise eemaldamise ainete kasutamist.

- 47 Kõiki eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb esimesele küsimusele vastata, et määruse nr 853/2004 artikli 3 lõiget 2 tuleb tõlgendada nii, et selle alusel peab komisjon heaks kiitma sellise toote nagu Listex™ P100 kasutamise, mille eesmärk on vältida patogeense bakter*Listeria monocytogenes*'e esinemist tarbimiseks mõeldud loomset päritolu toidus.

Teine küsimus

- 48 Esimesele küsimusele antud vastust arvestades ei ole vaja vastata teisele küsimusele, mis on esitatud juhuks, kui Euroopa Kohus vastab esimesele küsimusele eitavalt.

Kohtukulud

- 49 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamise seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (seitsmes koda) otsustab:

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määruse (EÜ) nr 853/2004, millega sätestatakse loomset päritolu toidu hügieeni erireeglid, muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. juuni 2019. aasta määrusega (EL) 2019/1243, artikli 3 lõiget 2

tuleb tõlgendada nii, et

selle alusel peab Euroopa Komisjon heaks kiitma sellise toote nagu Listex™ P100 kasutamise, mille eesmärk on vältida patogeense bakter*Listeria monocytogenes*'e esinemist tarbimiseks mõeldud loomset päritolu toidus.

Allkirjad